

ПГЗ „Тодор Рачински“ – Училище на иновациите

ПГ по земеделие "Т. Рачински" е училище, с утвърден авторитет, способно да формира в учениците професионални знания и ключови умения за бъдещето. Редом със земеделската подготовка, според Европейската референтна рамка се очертава развитието на ключовата компетентност „Инициативност и предприемчивост“. Развитието на лидерската компетентност лежи в нейния фундамент. Тя е в синхрон със Стратегията за развитие на училището.

Първа училищна иновация „Лидерство в училище, лидерство на европейското работно място“

Иновативни образователни продукти:

- ❖ *Развитие на индивидуален личностен потенциал на учители и ученици за професионален път на лидери, пригодни за европейско работно място;*
- ❖ *Обучение по иновативен предмет „Лидерство на работното място“;*
- ❖ *Авторски учебник „Лидерство на работното място“ от К. Иванова, Д. Каменова (2020);*
- ❖ *Засилена практическа подготовка у нас и в чужбина по Програма Еразъм+*

Иновацията обхваща периода 2018-2021 г. Нейната цел е насочена към изграждане на личностен потенциал за професионална реализация на лидери, които чрез професионална и социална компетентност още в училище успяват да променят себе си и средата около тях с готовност за европейско работно място. Осъществяването на иновацията осигурява среда и организация на учебния процес, чрез които ученикът да се обучава на максимума на своите възможности. Инструмент за разкриване на силните му страни и на неговите познавателни дефицити е ранната диагностика.

Училищната иновация постига личностно самоосъзнаване на индивидуалния напредък чрез Ученически портфейл на компетентността (портфолио) и включване в учебна практика в реални бизнес условия у нас. Стажуването в чужбина чрез Европейската програма Еразъм + осигурява на

учениците запознаване със спецификата и пряко включване на европейското работно място. Подкрепата, която училището осигурява на учениците, е свързана с обучение по иновативен предмет Лидерство на работното място А на преподаващите учители е предоставен учебник „Лидерство на работното място“ с автори Димитрина Каменова и Кристияна Иванова.

С иновацията „Лидерство в училище, лидерство на европейското работно място“ управленският екип и педагогическата колегия се фокусира върху качеството на професионалното образование в реалния живот на училището, устремено към лидерска позиция в националната образователна система по европейските стандарти. Иновацията допринася за нова визия на училището чрез:

- преход от училищно лидерство към реализиране на учениците на работно място според европейските стандарти чрез по-задълбочена и ясна самооценка на институционално и личностно равнище, с повишена мотивираност за включване и партньорство в образователния процес и училищния живот;
 - целенасоченото подобряване на качеството на учебната практика и на предоставяне на възможност за стажуване на всеки ученик в реална бизнес среда както у нас, така и в държави от Европейския съюз увеличава съществено шанса за плавен преход от училище към работното място;
 - иновацията създава условия за засилени междупредметни връзки, които дават по-ясна картина на изучаваната професия и връзката ѝ с реалното работно място. Новите учебни програми заедно с интерактивните методи на преподаване спомагат за постигане у всеки ученик на цялостна професионална компетентност, пригодност и готовност за участие в съвременния бизнес и свят с ясна гражданска позиция.

Чрез Първата училищна иновация създаваме личности, способни чрез критическо и креативно мислене да развият собствена лидерска позиция в различни сфери на националното и европейското стопанство, активно и последователно да променят себе си и да влияят положително на обществото и света около тях чрез компетентност за упражняване на професия на работното място на европейския и световния пазар на труда.

**Втора училищна иновация
„Лидерство в професионалното образование“**

Иновативни образователни продукти:

❖ *Развитие на лидерска компетентност чрез 4 иновативни предмета „Лидерство и кариера“; „Лидерство в организацията“, „Лидерство в продажбите“, „Лидерство и професия“;*

❖ *Обучение по всеки от тях чрез издадени 4 иновативни авторски учебника;*

❖ *Гимназията прераства в Център за високи постижения в професионалното образование и обучение – единствена в Област Добрич.*

В бързо променящия се свят професионалното образование трябва да осигурява на индивида сигурност – на работното място, в семейната среда и в кариерата. Училищната иновация „Лидерство в професионалното образование“ (2021-2024 г.) цели устойчивото индивидуално развитие на ученика, което изисква:

- пълна представа на индивида за знанията, уменията и способностите, които притежава, както и за собствените му заложби и надареност;
- да развива *гъвкавост, стремеж към непрекъснато самообучение с ясна комплексна перспектива за лидерска позиция на работното място чрез умения за творческо решаване на проблеми, каквито съвременната икономика изисква;*
- развитие на социални лидерски умения за работа и управление на други хора, което на практика означава упражняване на работното място както на портфейла на професионалната компетентност на ученика, така и лидерска компетентност за управление на хора, процеси и организации.

Така описаната цел на иновацията представя разбиране за образование на педагогическата колегия, подготвящо *активни граждани*. А това в съвременния контекст означава учениците да познават себе си като потенциал и да са инициативни в използването му за собствени и обществени цели.

Нашият педагогически екип се обединява около идеята за личностно ориентирано образование, за да се предостави по-голяма възможност за развитие на професионалния и социален потенциал на ученика. Тя изисква да се ограничат подходи и практики, създаващи предпоставки за отпадане от училище или за допускане на образователен и морален дефицит.

Като имаме предвид, че качеството на човешките ресурси във всяка

страна е от инструментална важност за икономиката и обществения напредък, чрез образователната иновация се соказва, че има ефективни начини за изграждане на личности от нов тип с високи знания и морал, гражданска позиция и социална чувствителност – истински лидери на работното място.

Базирайки обучението на ясна методология, то се осъществява в 4 иновативни предмета – „Лидерство и кариера“, „Лидерство в организацията“, „Лидерство в продажбите“, „Лидерство и професия“. За всеки от тях учениците работят по авторски учебници, издадени през 2025 г.

Специфичната методика, иновативните учебни предмети, подплатени със специални учебници, позволяват прецизиране на учебното съдържание и обновяване на прилаганите методи от учители лидери осигуряват изграждане на професионалисти със самочувствие, готови да работят креативно в повече от една сфера, да водят свои последователи в избраната от тях професия, с високи морални качества.

Първоначалната диагностика и предоставяне на условия за откриване, развитие и предоставяне на възможности за напредъка в таланта на всеки ученик подпомага изграждане на целеви образователни стандарти по професии (като Система на знанията и уменията), които се „снемат“ на езика на ученика в негов Учебен стандарт на ученика, чието усвояване се отразява попълно в личния му Ученически портфейл на професията. Иновативните учебни Програми по иновативните учебни предмети

- допълват картината на професионалната пригодност по специалностите в училището,
- позволяват наддисциплинарни програми за личностно лидерско развитие и
- план за осъществяване на интегративни педагогически практики, основани на междупредметността;
- план за провеждане на учебните практики и за осигуряване на партньорства по проекти със сродни училища и предприятия от други държави.

Заслужено ПГЗ „Годор Рачински“ продължава да се развива като Център за високи постижения в ПОО – единствена сред професионалните гимназии в Област Добрич.

**Трета училищна иновация
„Лидерството създава практически интелект“**

Иновативни образователни продукти:

- ❖ *Пълна модернизация на образователната среда с високо технологично оборудване;*
- ❖ *Създаване от учителите на Банка от практически задачи за развитие на практически интелект у учениците за решаване на сложни проблеми;*
- ❖ *Практически ориентирана методика на обучение чрез училищна Система от знания и умения за всяка професия за измеримост и самооценяване от ученика на собствен напредък.*

„Лидерството създава практически интелект“ е иновация на прехода Гимназия-Център за високи постижения. Цели трансформиране на професионалното образование с решаване на проблеми в реална работна среда.

В четири годишния период на Третата училищна иновация в периода 2025-2029 г. ПГЗ „Тодор Рачински“ продължава да развива предприемаческата култура, възхождаща към лидерство, за постигане на високо качество на професионалното образование. Тези умения са основа за самочувствие на европейското работно място, за усвояване на професионална пригодност и практически интелект.

Ръководният екип мотивира към лидерска позиция всеки учител чрез провеждане на лидерски уроци по иновативна система от критерии и показатели за измерване на лидерска компетентност.

Осъществява планиране и организиране на образователния процес чрез мобилни учителски екипи. Широко използва делегирането на права в работата на учителската колегия, основано на лидерските качества на всеки.

Иновативните резултати на учители и ученици се множат със спечелени конкурси, състезания, както и с издаването на училищно списание „Образователни пътеки“ – своеобразен фокус за среща на училището с бизнеса.

Стимулират се интерактивните методи на преподаване с казуси от практиката, в реална работна среда чрез Училищно-професионалната мрежа

от фирми и родители, бизнес и местна общност - вход към Център за високи постижения към Гимназията.

Прилага се ефективна комбинация от методи за индивидуален подход към ученика и развиващи социални умения на работното място: словесни, нагледни, практически, осигуряващи включеност, диалогичност, променимост на познавателния статус. Развиващи иновативност са експериментът, решаване на проблеми, казуси; проектен метод; самостоятелно учене и чрез опита; игрови /ролеви, симулативни, драматизации, ситуационни/ за различна организация на дейностите - индивидуална, работа в екип, колективна. За развитие на личности с критическо и креативно мислене се използват дискусии, дебати, проектен метод.

В учебната и производствената практика се толерира интегративният подход чрез междупредметност. Синтетичните и интегративни уроци предполагат свобода на избор и за саморазвитие у учениците, сътрудничество помежду си, учителя, екип учители.

За да се провежда качествена професионална подготовка, един от основните фактори е учебната среда. Напълно модернизирани са учебните кабинети по професионална подготовка. Гимназията успя да предизвика стремеж за работа на европейско работно място, спомагащ ученикът да развие представа за собствен успех, който трябва да бъде продължен.

„Лидерството създава практически интелект“ е образователна иновация - инструмент за повишаване качеството на професионалното образование чрез постигане на практически опит в професията с лидерски умения. Иновацията фокусира необходими за бизнеса практически умения в единство с опит в овладяването на професия, т. е., практически интелект у всеки ученик за решаване на проблеми. И усвояването на високи умения, и опитът в професията спомагат повече ученици успешно да завършват професионално образование с нужната квалификация. Методиката, разработена от учителите по практика, е нова запазена марка на Гимназията в създаването на практически интелект – задача и на нейния Център за високи постижения (ЦВП).

Развитието на практически интелект у учениците включва умения за решаване на проблеми в бизнеса. Продуктът е сплав от практически умения и професионален опит, придаващ на Гимназията визия на модел на образование в новата образователна парадигма – учим се да учим, за да действаме. Това учениците ще постигат чрез иновативна методика на преподаване за училищно лидерство с акцент върху ефективни учебни стратегии.

В следващите години Гимназията чрез училищна Система на практическите умения по всяка професия с екипи от учители за развитието на практически интелект ще осъществява единство на теоретическо и практическо обучение. С визия на училище-лидер ще осъществява индивидуално ориентирано образование за развитие на лидерски потенциал на учители, ученици, екипи, необходим за задачите на ЦВП.

Основният проблем, който решава внедряването на иновацията, е незадоволителното справяне на учениците с практически задачи. Поставя задачи като: подготовка на учителите от професионалната подготовка в екипи с другите педагози да съставят и задават учебни задания, основани на конкретни ситуации в практиката на бизнеса; развитие на умения у учениците ускорено да прилагат знанията в практиката; обвързване на практическите задачи с иновативна методика на действието (не само на запаметяването), което ще развива учители лидери; енергични действия на ръководния екип, Обществения и Педагогическия съвет да осигуряват условия за натрупване от учениците на първоначален професионален опит с наставници-лидери в реална бизнес среда, в това число и по Програма Еразъм+, създаващи ученици лидери.

Добавена стойност на Училищните иновации

Иновацията *„Лидери в училище, лидери на европейското работно място“* решава проблема за училищно лидерство като инструмент за ориентиране към нов тип организационна култура и училищни екипи – педагогически, ръководен, Обществен съвет и заинтересовани страни към образователен продукт на Гимназията от по-високо качество.

Чрез Иновацията *„Лидерство в професионалното образование“* се въвеждат нови учебни предмети от 9 до 12 клас по Лидерство, открива възможности пред учителя да разгърне свой лидерски потенциал. Фокусира се върху развитието на ученици лидери и превръщане училището в гимназия лидер.

Добавена стойност на Иновацията *„Лидерството създава практически интелект“* е ученици лидери сами да създават задачи с практически контекст предвид технологиите и ролята на изкуствения интелект по професия в екип от учители, т.е., учениците партнират на учителите – индикатор за училищно лидерство.

Новаторският тип управление поддържа непрекъснат напредък у учителите, действен механизъм за лично самооценяване и за постигане целите на Стратегията на училището (2025-2029), популяризиране успехите на учители и ученици сред бизнеса, местната общност, сродни училища в страната и чужбина.

Инструмент на иновацията са задачи, конструирани на основата на реални ситуации в съответния бизнес. Натрупването на задачи, базирани на решаване на проблеми от вече познати към все по-неизвестни/непознати за ученика ситуации, ще създаде условия за организиране на училищна Банка от практически задачи. Тя е основата за интегративни условия за работа на учителите по професионални екипи, за да се постига от всеки ученик по-ефективно Системата на практически умения за всяка професия (СПУ), предлагана от Гимназията. Това изисква и иновативно организиране и управление по нов начин на образователния процес и на училището, както от страна на привличане на учителите за участие в иновацията, така и за тяхното непрекъснато квалификационно усъвършенстване. Обменът на добри практики и с други училища ще допринесе за самоидентифициране на личния напредък от учителя, а така и също и на училището като цяло.

Продължава подкрепата на учителите в конструиране на допълнителни курсове по професии и да провеждат допълнителни обучения с желаещи ученици по отделни модули според интересите им и според нуждите на бизнеса, които предлагат в Центъра за високи постижения в Гимназията. За неговите нужди участват в обучение за специфични подходи и методи за обучаване на възрастни и са мотивирани съвместно с бизнеса да

проектират модули и да провеждат на място курсове за обучение в областта на професията, необхванати от учебните предмети по учебен план.

Организируют се форуми за популяризиране на опита по иновацията съвместно с университети и бизнеса.